1935 nr. 108 8. maí
Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta öðlast gildi ákvæðin í samningi milli Íslands og Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar, um erfðir og skipti á dánarbúum

Tóku gildi 20. maí 1935. *Breytt með:* L. 75/2015 (tóku gildi 22. júlí 2015. Samningurinn tók gildi 1. sept. 2015, sjá einnig fylgiskjal, II.–V. gr.).

■ **1. gr.**

□ Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða með auglýsingu í Stjórnartíðindunum, að samningur um erfðir og skipti á dánarbúum, sem undirritaður var í Kaupmannahöfn þann 19. nóvember 1934 milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar, og prentaður er sem fylgiskjal með lögum þessum, skuli koma í gildi. Ennfremur er ráðherra heimilt að setja frekari ákvæði, er kynnu að vera nauðsynleg til þess að framfylgja greindum samningi.

Fylgiskjal I.

Samningur milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar, um erfðir og skipti á dánarbúum.

□ Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur, Forseti lýðveldisins Finnlands, Hans hátign konungur Noregs og Hans hátign konungur Svíþjóðar, sem hafa orðið ásáttir um að gera samning um erfðir og skipti á dánarbúum, hafa útnefnt sem umboðsmenn sína: . . .

[**I. Arfur og erfðaskrá.**][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **1. gr.**

□ [Ákvæðum þessa samnings skal beitt í málum sem varða arf og erfðaskrá eftir þann, sem við andlát sitt var ríkisborgari og var búsettur í einhverju samningsríkjanna, nema annað leiði af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins nr. 650/2012 frá 4. júlí 2012 um dómslögsögu, lagaval, viðurkenningu og fullnustu dóma og viðurkenningu og fullnustu staðfestra opinberra gagna í tengslum við arf og útgáfu evrópsks arfleiðsluvottorðs.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **2. gr.**

□ [Hafi arfleifandi ekki mælt fyrir á annan veg samkvæmt því sem segir í 3. gr. skal um rétt til arfs eftir hann beita lögum þess samningsríkis sem hinn látni var búsettur í þegar hann lést.

□ Ef í ljós kemur í undantekningartilvikum að hinn látni hafi við andlátið, að öllum kringumstæðum virtum, haft nánari tengsl við annað samningsríki en það ríki sem beita ætti lögum samkvæmt 1. málsgr., skal beita lögum hins ríkisins varðandi álitaefni um rétt til arfs.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **3. gr.**

□ [Arfleifandi getur mælt fyrir um að réttur til arfs eftir hann skuli fara eftir lögum þess samningsríkis sem hann átti ríkisfang í þegar fyrirmælin voru gefin eða við andlát hans.

□ Arfleifandi sem hefur ríkisfang í fleiri en einu samningsríkjanna getur valið löggjöf eins þessara ríkja sem hann átti ríkisfang í þegar fyrirmælin voru gefin eða við andlát hans.

□ Hafi arfleifandi ákveðið að réttur til arfs eftir viðkomandi skuli leiddur til lykta í ríki sem ekki er samningsríki, fer um gildi ákvörðunarinnar eftir almennum reglum sem gilda þar um í sérhverju samningsríkjanna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ [**3. gr. a.**

□ Fyrirmæli um lagaval skulu, svo að þau teljist gild, gefin í því formi sem gildir um erfðaskrár eða koma fram í skilmálum erfðaskrár. Afturköllun fyrirmæla um lagaval skal, svo að hún teljist gild, gefin í því formi sem gildir um afturköllun erfðaskráa. Við úrlausn á því hvort formkröfur fyrirmælanna eða afturköllunarinnar séu gildar, skal farið eftir því sem segir í 8. gr.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ [**3. gr. b.**

□ Sérhvert samningsríkjanna getur ákveðið að ákvörðun um lagaval, sem tilgreind er í 3. gr., sem tekin er af arfleifanda búsettum í því ríki, þegar fyrirmælin voru gefin, gildi því aðeins um skiptingu arfsins gagnvart maka eða sambúðaraðila að makanum eða sambúðaraðilanum hafi verið tilkynnt um fyrirmælin.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **4. gr.**

□ Nú er í dönskum lögum sett ákvæði um, að skipaður skuli forráðamaður með ekkju, sem vill sitja í óskiptu búi, þá skal því aðeins farið eftir þessu ákvæði, að ekkjan hafi, við lát manns síns, verið búsett í Danmörku. Nú búsetur ekkjan sig síðar í einhverju hinna ríkjanna, og fellur forráðamennskan þá niður.

■ **5. gr.** . . . [1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **6. gr.** . . . [1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **7. gr.** . . . [1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **8. gr.**

□ [Að því er varðar form erfðaskrár arfleifanda telst það gilt ef erfðaskráin uppfyllir þær formkröfur sem kveðið er á um í lögum á þeim stað sem erfðaskráin er gerð eða þar sem arfleifandi var búsettur þegar hún var gerð eða við andlát hans eða í lögum þess ríkis sem arfleifandi átti ríkisfang í við gerð erfðaskrárinnar eða þegar hann lést. Taki erfðaskráin til fasteignar skal hún teljast gild hvað form snertir, ef hún uppfyllir formkröfur sem mælt er fyrir um í lögum á þeim stað þar sem fasteignin er.

□ Reglurnar í 1. málsgr. gilda eftir því sem við á um breytingu eða afturköllun á erfðaskrá. Afturköllun telst einnig gild hvað formið snertir ef afturköllunin er í samræmi við lögin, sem töldust gild varðandi form erfðaskrárinnar sem er afturkölluð, samkvæmt því sem segir í 1. málsgr.

□ Hafi arfleifandi samkvæmt lögum ríkis, sem ekki er samningsríki, átt lögheimili í því ríki, má hann nota það lögheimili í stað heimilisfangs sem 1. og 2. málsgr. taka til.

□ Rísi vafi samkvæmt 1.–3. málsgr. um beitingu laga í ríki, sem ekki er samningsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lútandi í sérhverju samningsríkjanna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **9. gr.**

□ [Um heimild til að geta gert eða afturkallað erfðaskrá skal farið eftir lögum þess samningsríkis sem samkvæmt 2. gr. eða 3. gr. skal beita um rétt til arfs eftir hinn látna. Arfleifandi telst einnig hafa haft heimild til að gera eða afturkalla erfðaskrána hafi hann haft heimild til þess samkvæmt lögum þess samningsríkis sem hann var búsettur í þegar hann gerði eða afturkallaði erfðaskrána. Ef arfleifandi var þá búsettur í

ríki, sem ekki er samningsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lútandi í sérhverju samningsríkjanna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **10. gr.**

□ [Álitaefni um hvort erfðaskrá eða afturköllun erfðaskrár sé gild vegna sálarástands arfleifanda eða vegna svika, blekkinga, þvingunar eða annarra ótilhlýðilegra áhrifa, skal meta samkvæmt lögum þess ríkis, sem arfleifandi var búsettur í þegar erfðaskráin eða afturköllun hennar var gerð. Ef arfleifandi var þá búsettur í ríki, sem ekki er samningsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lútandi í sérhverju samningsríkjanna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **11. gr.**

□ [Ef ríkisborgari samningsríkis var búsettur í Finnlandi eða Svíþjóð þegar hann lést, skal beita lögum sem þar gilda varðandi málsókn til að andmæla gildi erfðaskrár, en málsókn þarf að hefja innan tiltekins tíma, eftir að honum hefur verið birt erfðaskráin.

□ Ákvæðum í norskum lögum, um að málsókn þurfi að hefja innan tiltekins frests til að andmæla gildi erfðaskrár, skal einnig beita vegna erfðaskrár ríkisborgara annars samningsríkis, ef hann var búsettur í Noregi þegar hann lést.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **12. gr.**

□ [Hafi arfleifandi gert erfðasamning, gefið dánargjöf eða erfingi hefur afsalað sér arfi eftir hann, skal dæma um gildi álitaefnis þar að lútandi eftir lögum þess ríkis sem samkvæmt 2. gr. eða 3. gr. gilda um rétt til arfs eftir hinn látna.

□ Hið sama gildir þegar meta á hvort telja skuli fjármuni sem erfingi hefur þegið af arfleifanda á meðan hann var á lífi, sem fyrirframgreiðslu upp í arf.

□ Ef álitaefni rís eftir 1. eða 2. málsgr. um beitingu laga ríkis, sem ekki er samningsríki, skal beita almennum reglum sem gilda þar að lútandi í sérhverju samningsríkjanna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **13. gr.**

□ Þær sérstöku reglur, sem gilda í einhverju ríkjanna um rétt einhvers erfingja til fasteignar með öllu tilheyrandi, eða um heimild arfleiðanda til þess að ráðstafa slíkri eign með ákvæði í arfleiðsluskrá til handa einstökum erfingjum, gilda um eignir í því ríki.

□ Um réttinn til þess að gera ráðstafanir í arfleiðsluskrá varðandi óðalsrétt yfir fasteign (fideikommissariske Bestemmelser) eða aðrar ráðstafanir um slíka eign vegna ófæddra, skal einnig dæmt eftir lögunum í því ríki, sem eignin er í. Um réttinn til þess að gera slíkar ráðstafanir um annað en fasteignir gildir þessi samningur ekki.

■ **14. gr.**

□ Nú hefir ríkisborgari í einhverju ríkjanna eignast kjörbarn, en ættleiðingarleyfið er veitt í einhverju þessara ríkja með fyrirvara um rétt kjörforeldra til þess að ráða yfir eftirlátnum munum sínum án tillits til ættleiðingarinnar, og skal þá þessi fyrirvari einnig hafa gildi í hinum ríkjunum.

■ **15. gr.** . . . [1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **16. gr.**

□ [Um fyrningu réttar til arfs eða dánargjafar eftir arfleifanda skal beita lögum þess ríkis sem samkvæmt 2. gr. eða 3. gr. skal beita um rétt til arfs eftir hinn látna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

II. Skuldir arfleiðanda.

■ **17. gr.**

□ [Um ábyrgð erfingja eða arftaka á skuldum ríkisborgara samningsríkis eða á því að fyrirmæli erfðaskrár séu uppfyllt eða að dánargjöf verði innt af hendi, skal beita lögum þess ríkis þar sem arfleifandi var búsettur þegar hann lést.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **18. gr.**

□ [Áskorun til kröfuhafa, að viðlagðri ógildingu kröfu sé henni ekki lýst í tæka tíð, sem gefin hefur verið út í búi eftir ríkisborgara í einhverju samningsríkjanna, gildir ekki varðandi kröfur sem kunnugt var um, ef kröfuhafi er búsettur í einhverju hinna samningsríkjanna og hann hefur ekki í tæka tíð fengið sérstaka tilkynningu um áskorunina og afleiðingar hennar eða hefur á annan hátt fengið vitneskju um hana.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

III. Skiptameðferð.

■ **19. gr.**

□ [Um skiptameðferð dánarbús og skiptingu arfs eftir ríkisborgara samningsríkis skal farið eftir lögum þess samningsríkis sem hinn látni var búsettur. Komi dómstóll eða annað stjórnvald að málinu samkvæmt lögunum heyrir það undir dómstól eða stjórnvöld í því ríki.

□ Hafi eftirlifandi maki sem er ríkisborgari í samningsríki, setið í óskiptu búi og skipta á búinu, fer um búskiptin samkvæmt lögum þess ríkis þar sem eftirlifandi maki er búsettur eða var búsettur þegar hann lést, og í þeim mæli sem lögin mæla fyrir um atbeina dómstóla þessa samningsríkis.

□ Skiptameðferð skal einnig ná til eigna búsins sem eru í einhverju hinna samningsríkjanna.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **20. gr.**

□ [Um rétt maka við búskiptin samkvæmt 19. gr. til þess að taka til sín ákveðnar eignir, gegn eða án greiðslu, skal beita þeim lögum sem eru tilgreind í 19. gr. Hið sama gildir um heimild maka við skiptin til að fá frest til greiðslu arfshluta gegn því að erfinginn eigi veðrétt vegna kröfu sinnar, þó þannig að veðrétt í eignum í öðru samningsríki er einungis hægt að stofna samkvæmt lögum sem þar gilda.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **21. gr.**

□ [Ágreiningur um rétt til arfs eða dánargjafar eftir þann sem var ríkisborgari samningsríkis og var búsettur í slíku ríki, og um réttindi eftirlifandi maka og um kröfur sem gerðar eru á hendur dánarbúinu en ekki gegn arfþegum eða makanum persónulega heyrir undir dómstólana í því ríki, sem samkvæmt 19. gr. er ákvarðandi fyrir skiptameðferðina.

□ Með samþykki aðilanna má þó höfða málið í einu hinna samningsríkjanna, nema dómstóll, skiptaforstjóri eða skiptastjóri tilnefndur af dómstólnum, annist meðferðina eða að málið varði sjálf skiptin á búinu. Mál varðandi gildi erfðaskrár eftir arfleifanda sem var búsettur í Finnlandi eða Svíþjóð, er ekki unnt að höfða í hinum ríkjunum. Sama gildir um mál sem er höfðað í því skyni að fá rift skiptum eftir einhvern, sem var búsettur í Finnlandi.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ **22. gr.**

□ Nú eru eignir búinu tilheyrandi í einhverju öðru ríkjanna en því, sem hefir í gildi lög þau, sem farið er eftir við búskiptin, og skulu þá dómstólarnir í því ríki, sem eignirnar eru í, ef þess er farið á leit, annast um uppskrift þeirra og geymslu til bráðabirgða, og um sölu þeirra eigna, sem ekki er ráðlegt að

séu geymdar. Að öðru leyti skulu yfirvöldin í síðarnefndu ríki veita aðstoð við búskiptin, ef um er beðið, í þeim efnum, sem heimilt er samkvæmt lögum sama ríkis.

□ Beiðnina má senda beint til hlutaðeigandi yfirvalds. Krefjast má fyrirframgreiðslu kostnaðar vegna aðstoðarinnar, ef það telst nauðsynlegt. Skjölum, sem rituð eru á íslensku eða finnsku, skal fylgja löggilt þýðing á dönsku, norsku eða sænsku.

□ Nú hefir látið orðið í öðru ríki en búseturíki hins látna, og skulu þá þar eftirlátnar eignir, jafnvel þó engin beiðni komi fram um það, teknar til geymslu samkvæmt þeim fyrirmælum, sem gilda á staðnum.

■ 23. gr.

□ [Ef dánarbú sem um ræðir í 19. gr. er til skipta hjá skiptastjóra í Danmörku eða er til opinberra skipta á Íslandi eða í Noregi, skulu þar gildandi lagaákvæði um takmörkun á rétti kröfuhafa til að leita fullnustu í eignum búsins einnig eiga við um eignir búsins í öðru samningsríki. Þetta á þó ekki við um aðför vegna skatta eða annarra opinberra gjalda í því ríki eða ef krafan varðar eignir, sem eru veðsettar eða haldsréttur er í.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ 24. gr.

□ [Ef dánarbú sem um ræðir í 19. gr. er til skipta hjá skiptastjóra í Danmörku eða til opinberra skipta á Íslandi eða í Noregi, sætir forgangsröðun krafna úrlausn á hliðstæðan hátt og eftir 7. gr. samnings um gjaldþrotaskipti frá 7. nóvember 1933.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ 25. gr.

□ Lagaákvæði í einhverju ríkjanna um, að þinglýsing sé nauðsynleg til þess að varðveita gagnvart dánarbúi réttindi, sem aflað hefir verið með réttargerningi eða með fjárnámi eða lögtaki, skulu ekki gilda um eignir, sem eru í hinum ríkjunum við látið.

■ 26. gr.

□ Að svo miklu leyti sem framkvæmd undanfarandi ákvæða er því háð, hvar fjármunur er, skal krafa, sem tilheyrir arfleiðanda, álítast vera í því ríki, sem hefir í gildi lög þau, sem farið er eftir samkvæmt 19. gr. um skipti á dánarbúinu. Sé krafan bundin við skuldabréf eða annað skjal sem framvísa þarf til þess að koma fram kröfunni, þá skal hún álítast vera í því ríki, þar sem skjalið er.

□ Skrásett skip, eða flugvél, telst vera í því ríki, þar sem það á heimilisfang.

IV. Almenn ákvæði.

■ 27. gr.

□ [Hafi dómstóll í einhverju samningsríkjanna úrskurðað að dánarbúi, sem um ræðir í 19. gr., skuli skipt af dómstól, skiptarétti, skiptaforstjóra eða skiptaráðanda eða með aðstoð skiptamanns eða að það skuli afhent til einkaskipta, skal sá úrskurður einnig vera bindandi í hinum ríkjunum.][1)]

[1)] *L. 75/2015, fylgiskjal, I. gr.*

■ 28. gr.

□ Ákvæðin um viðurkenningu dóma og sátta og um fullnægju þeirra í samningi frá 16. mars 1932, gilda einnig um dóma og sættir um rétt til arfs eða dánargjafir, um réttindi eftirlifandi maka, og um ábyrgð á skuldum arfleiðanda, ef hinn látni átti ríkisfesti í einhverju ríkjanna og var búsettur í einhverju þeirra.

□ Hin sérstöku ákvæði í 3. gr. og í 6. gr., 3. lið, í sama samningi um útivistardóma yfir stefndum, sem ekki mætti, gilda aðeins ef dómurinn varðar ábyrgð eftirlifandi maka, eða hinna einstöku erfingja, á skuldum hins látna.

■ 29. gr.

□ Ekki skal farið eftir ákvæðunum í samningi þessum, ef arfleiðandi hefir látist áður en samningurinn gekk í gildi, og heldur ekki, ef eftirlifandi maki hefir setið í óskiptu búi, og hið fyrrlátna hjóna hefir látist áður en samningurinn öðlaðist gildi.

■ 30. gr.

□ Samning þennan skal fullgilda, og fullgildingarskjölin skulu sett til vörslu í skjalasafni utanríkismálaráðuneytisins danska, eins fljótt og auðið er.

□ Samningurinn gengur í gildi milli þeirra ríkja, er þá hafa fullgilt hann, 1. janúar eða 1. júlí næstan eftir að þrír mánuðir eru liðnir frá því að minnst þrjú samningsríkjanna hafa afhent fullgildingarskjöl sín að samningnum. Með tilliti til þeirra ríkja, er seinna fullgilda samninginn, gengur hann í gildi 1. janúar eða 1. júlí næstan eftir að þrír mánuðir eru liðnir frá því að fullgildingarskjalið var afhent.

□ Sérhvert samningsríki getur, gagnvart sérhverju hinna ríkjanna, sagt upp samningnum til þess að ganga úr gildi 1. janúar eða 1. júlí eftir að eitt ár er liðið frá uppsögninni.

Fylgiskjal II.

□ Í sambandi við undirskriftina í dag undir samninginn milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um erfðir og skipti á dánarbúum hafa umboðsmenn samningsríkjanna gert eftirfarandi yfirlýsingu:

□ Samningsríkin eru ásátt um, að beiðnir um upplýsingar um efni laga, sem í gildi eru í einhverju ríkjanna, skuli sendar af hlutaðeigandi dóms- eða utanríkismálaráðuneyti, og ef spurt er um dönsk, finnsk, íslensk eða norsk lög, þær sendar til dómsmálaráðuneytisins, en ef spurt er um sænsk lög, til réttardeildar utanríkismálaráðuneytisins (Utrikesdepartementets Rättsavdeling). Upplýsingar skal alltaf gefa að svo miklu leyti sem skýr lagafyrirmæli eru fyrir hendi, og að öðru leyti eftir því, sem ástæður leyfa.